

Cirok Hírlevél

2020. szeptember 7.

CIROK HÍREK

Amikor a munka gyümölcse beérik!

Az idei évben körülbelül 30.000 hektáron termelnek szemes cirkot Magyarországon. Sokaknál évek óta a vetésciklus megkerülhetetlen része, de sokan csak az idei évben vetettek először.

Előző hírlevelünkben a növényápolással kapcsolatban foglaltuk össze a legfontosabb tudnivalókat.

Eljött a szeptember a szemes cirok betakarításának az ideje. Közös érdekünk az, hogy ezt a munkát a lehető leghatékonyabban végezzük el és minden partnerünk elégedetten tekintsen vissza betakarítás után a cirokra.

Mindenkinek az a célja, hogy a költségek minimalizálásával a lehető legtöbb termés kerüljön a magtárba.

A kérdés viszont az, hogy hogyan tudjuk ezt elérni?

A kérdés megválaszolásához tisztába kell lenni, hogy a szemes cirok betakarítása kissé eltér a megszokottól és ebben segít a cirok betakarításával kapcsolatos hírlevelünk.

A cirok egy átlag feletti stressz- és aszálytűréssel rendelkező növény, ami a csapadék hatására képes megújulni.

Ez gyakorlati szempontból azt jelenti a termelők számára, hogy a szélsőséges kivételektől eltekintve a növény szára, levele

a szemek érési fázisának a végén még zöld. Tehát egy tényleg zöld száron érő növényről beszélünk, ahol a betakarítás várható időpontjának nem indikátora a növény sárgulása, száradása!

A betakarítás időpontját a szemnedvesség alapján kell eldönteni! A helyes méréshez fontos tudni, hogy egyrészt a cirok esetében normális, ha egy növényen egy főbuga mellett kettő mellébuga található másrészt a bugák felülről lefelé virágoznak. Ez azt jelenti, hogy minden esetben a főbuga felső részén található szemek a legérettebbek, tehát ha csak ezeket mérjük, akkor nem a valós nedvességek kapjuk.

A május közepéig elvetett Euralis cirkok betakarítása jellemzően szeptember második dekádjára esik (szeptember 10-25., időjárás függvényében).

A betakarítás a vetésnél választott sortáv függvényében gabona asztallal vagy napraforgó adapterrel történik. Célunk az, hogy a lehető legkevesebb zöld növényi rész kerüljön be a kombájnba ezért a betakarítást 8-10 cm-rel a buga alatt végezzük, nem kell a teljes növényt a betakarítani.

A betakarítás előtt azonban tisztában kell lenni azzal, hogy a cirok magot 14%-os nedvességtartalom alatt tárolják be. Természetesen az lenne a cél, hogy ezzel a nedvességtartalommal szállítsuk el a termést a földről. Azzal azonban számolni kell, hogy a betakarítás során a kombájnba bekerülő zöld növényi részek pár %-kal megemelik a korábban a szemekben mért nedvességtartalmat. Ez bár felületi nedvesség, de azt jelenti, hogy a termést egy szárítóüzemben fel kell dolgozni.

A sok éves tapasztalatunk alapján azonban akkor a legideálisabb a szemes cirkot betakarítani, ha a szemek kombájnban mért nedvességtartalma 16-17%.

Miért javasoljuk ezt?

Az Euralis cirkok pergésre, dőlésre nem hajlamosak, ezért logikusnak tűnne, hogy minél tovább várjunk a betakarítással, hogy száradjon a cirok.

Tudni kell azonban, hogy a növény "életét" és a szemek érését csak az első fagy állítja meg.

A szemek vízleadása egy bizonyos értéknél (optimális évben kb 15%) megáll, majd ezt követően a harmatot, a levegő páratartalmát, - és a szeptember vége után esetlegesen beállt csapadékos időjárásnak köszönhetően - a nedvességet a száraz mag magába "rántja". Sokan meglepődnek rajta, hogy az optimális időhöz képest 3-4 héttel későbbi aratáskor nemhogy alacsonyabb, hanem jobb esetben ugyanannyi (15%), rosszabb esetben magasabb nedvességtartalommal fogjuk betakarítani a terményt. További jellemzője a ciroknak, hogy a nedvességtartalommal szemben viszont a szemek fajsúlya ezen időszak alatt jelentősen (akár 20-30%-kal) csökken, ami szintén nem kívánatos, hiszen ezáltal is kevesebb a betakarított termés mennyisége, ami rontja a cirok jövedelmezőségét.

Azok számára, akik nem rendelkeznek saját szárítóval a terményt fel kell dolgoztatni. A kialakult gyakorlat szerint a napraforgó betakarítása után és a kukorica megkezdése előtt van szabad kapacitás rá. Tehát ez az az időszak, amikor a cirkot javasoljuk betakarítani.

Természetesen ez a gyakorlat látszólag plusz költséget jelent a termelők számára és sokakban felmerül, hogy a már más kultúrákban bevált módon desszikkálják az állományt.

Az állományszárítás egy lehetséges megoldás, de szeretnénk, ha nem ez lenne az általános gyakorlat.

Mielőtt ezt a technológiát választanák, mindenképpen el kell azon gondolkodni, hogy:

- jelenleg csak szükséghelyzeti engedéllyel rendelkező, glifozát tartalmú növényvédőszer használható cirokban állományszárításra. Egyre több felvásárló keresi azokat a tételeket, amelyek termesztése során nem használtak glifozátot,
- a szer kijuttatása csak hidas permetezővel lehetséges (plusz költség a gépen kívül a növényvédőszer, taposási kár),
- a túl korai permetezés mennyiségi és akár minőségi csökkenéssel járhat,
- a kezelt állomány megdőlésre hajlamosabb,
- a gyakorlati tapasztalatok alapján ez az állomány lényegesen több szeméttel aratható, mint a kezeletlen.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a cirok állományszárítás nélkül is hatékonyan betakarítható és a deszikkálással összehasonlítva sem csökkenti a gazdálkodásunk jövedelmezőségét.

Vannak azonban olyan esetek, amikor az állományszárítás indokolt és javasolt:

- túl gyomos állomány esetében,
- megkésett vetéskor, amikor nincs idő kivárni az érési folyamat végét, mert a szárítók már átállnak kukorica feldolgozására,
- a kívánatos (1-3) buga helyett a növény sok oldalhajtást növesztett, amiken fejlődésükben lemaradott bugák képződtek.

ÉRDEKESSÉG

A cirokfélékre jellemző, hogy egy természetes védekező mechanizmusként, 30-40 cm-es növénymagasságig, a fiatal hajtásrészekben cianid vegyület található, ami a vegetáció előrehaladtával eltűnik és a termésben már egyáltalán nem található meg. A növény további jellemzője, hogy a betakarítást követően elindul az oldalhajtás (sarjhajtás) képződés. Emiatt a táblán maradt tarló legeltetéssel történő hasznosítása **TILOS**, mivel az esetleg kialakult fiatal oldalhajtások, illetve az újrakadók növényi hajtások cianid tartalma elhullást okozhat.

Cirokkal kapcsolatos kérdés esetén készséggel állunk rendelkezésére, írjon nekünk az euralis.hu@euralis.com email címre!

Eredményes gazdálkodást kívánunk!

Az Euralis Kft., az Agroszemek Kft. és a Vital-Feed Kft. csapata

